KONTROLLIARUANNE

nr 2-5/73
13. september 2002

Tööandja pankrotistumise tõttu töötajatel saamata jäänud töötasu hüvitamisel esinevad riskid

Tallinn
2002

Kokkuvõte

Riigikontroll hindas, kas valitsuse tagatisfondist tööandja pankroti korral töötajatel saamata jäänud töötasuhüvitiste maksmiseks eraldatud raha on kasutatud seaduslikult ja sihtotstarbeliselt.

Auditi läbiviimise põhjuseks oli asjaolu, et tagatisfondist välja makstud raha hulk on igal aastal olnud küllalt suur, ning Riigikontrollile laekunud info, et mõned pankrotihaldurid ei kasuta tagatisfondist eraldatud raha sihtotstarbeliselt.

Auditeeritud periood oli eelmine aasta ning selle aasta esimene kvartal. 2001. aastal maksti tagatisfondist välja 21,4 mln krooni ning hüvitist said 112 pankrotistunud ettevõtja töötajad. 2002. aasta kolme kuuga maksti tagatisfondist välja 3,8 mln krooni.

Valitsuse tagatisfondist väljamaksete tegemise aluseks on töölepingu seadus ja pankrotiseadus, mille järgi riik on kohustatud tööandja pankroti korral töötajatele maksma saamata jäänud palga, puhkusetasu, kohustusliku ravikindlustuse ning töölepingu lõpetamise hüvitise.

Raha eraldamist korraldab Rahandusministeerium. Pankrotihaldur esitab rahandusministrile taotluse ning raha kantakse kas pankrotihalduri näidatud arvele või töötajate pangaarvetele.

Rahandusministeerium maksab hüvitisi selle aasta lõpuni, alates 01.01.2003 hakkab töötuskindlustuse seaduse kohaselt tööandja maksejõuetuse korral töötajatele hüvitist maksma avalik-õiguslik juriidiline isik Eesti Töötukassa.

Peamised järeldused ja ettepanekud

Riigikontroll leiab, et tagatisfondist väljamaksete tegemise korraldus ei maanda piisavalt raha väärkasutuse ning kuritarvituse riski. Töötuskindlustuse seaduse osa, mis käsitleb töötukassa väljamakseid pankrotistunud ettevõtjate töötajatele, on ebaselge ning vajaks muudatusi.

- Hulk probleeme saab alguse pankrotihaldurite poolt Rahandusministeeriumile esitatavatest dokumentidest ja nende kontrollimisest. Pankrotihaldurid ei esita ministeeriumile dokumenti, mis otseselt tõestaks inimese nõude olemasolu ja suurust.

  Riigikontroll soovitas rahandusministril täiendada regulatsiooni nii, et dokumentide loetellu, mida pankrotihaldurid peavad esitama, kuuluks ka töötajate nõudeavaldused.

- Et pankrotihaldurid polnud alati õigesti hüvitise suurust arvestanud, siis oli töötajatele mõningatel juhtudel kas vähem või rohkem raha makstud.

  Seetõttu peab Riigikontroll oluliseks, et rahandusminister nõuaks pankrotihalduritelt peale hüvitise arvestuse ka alusdokumente, veendumaks, et arvestus on tõesti õige.

- Selle aasta aprillist kehtima hakanud valitsuse määruse kohaselt on pankrotihalduril kohustus raha töötajatele välja maksta kümne päeva jooksul, varem seda ei nõutud. Auditi käigus selgus, et pankrotihaldurid tegid vahel töötajatele väljamakseid väga pika ajavahemiku jooksul. Mõningatel juhtudel jäi raha maksmata, sest töötajat ei leitud. Rahandusministeeriumil polnud auditi läbiviimise ajal ülevaadet, kui palju on pankrotihaldurite poolt näidatud arvetel raha, mis tuleks riigieelarvesse kanda.

  Riigikontroll on seisukohal, et raha peaks kandma töötajate pangaarvetele. Juhul, kui väljamaksed tehakse siiski pankrotistunud ettevõtja arvele, siis peaks raha väljamaksja valvama selle raha kasutamise järele, nõudes pankrotihalduritelt aruannet raha kasutamise kohta.

- Pankrotihaldurid olid erinevalt toiminud tagatisfondist tehtud väljamaksetelt arvestatava sotsiaalmaksu osas. Mõnel juhul olid väljamaksed töötajatele tehtud, kuid sotsiaalmaks jäänud tasumata; mõnel juhul oli väljamakse tegemata, sest sotsiaalmaksu tasumiseks puudus raha. Ühel juhul oli sotsiaalmaks tasutud tagatisfondi rahast (selle tasumise kohustus lasub tööandjal, ent tegu oli füüsilisest isikust ettevõtjaga).

  Riigikontroll tegi rahandusministrile ettepaneku tagada hüvitise väljamaksmine õigustatud isikutele.

- Riigikontroll peab lubamatuks olukorda, et tagatisfondi raha üle ei peeta nõuetekohast raamatupidamisarvestust. Auditeerimisel selgus, et arvestus tagatisfondist eraldatud raha üle oli nõuetekohane, ent küsitav oli selle raha raamatupidamislik käsitlus. Tagatisfondist eraldatud raha ei olnud kajastatud Rahandusministeeriumi raamatupidamises riigi nõudena, ka ei olnud ministeeriumil ülevaadet, kui suur see nõue peaks olema.

  Riigikontroll soovitas rahandusministril tagatisfondist eraldatud raha raamatupidamisarvestuses ja -aruandluses nõudena kajastada.

- Auditeeritud perioodil polnud rahandusminister esitanud valitsusele ülevaateid tagatisfondist eraldatud raha kohta. Aruanne esitati auditi läbiviimise käigus. See ei sisaldanud pankrotistunud ettevõtjatelt laekunud raha ega riigi nõudeid.

  Riigikontroll tegi rahandusministrile ettepaneku esitatavat aruannet nende kahe näitajaga täiendada.

Peale rahandusministri tegi Riigikontroll samasisulisi ettepanekuid ka sotsiaalministrile, kuivõrd järgmise aasta algusest on see valdkond sotsiaalministri pädevuses.

Rahandusminister nõustus enamiku, sotsiaalminister kõigi ettepanekutega.

Sisukord

SISSEJUHATUS **5**

Valdkonna ülevaade **5**

Auditi iseloomustus **6**

Kuritarvituse ja väärkasutuse määratlus **7**

1. RAHA ERALDAMISE OTSUSTAMINE JA TAOTLUSTE MENETLEMINE **8**

2. HÜVITISE SUURUSE ARVESTUS **9**

3. PANKROTIHALDURITE TEGEVUS HÜVITISTE VÄLJAMAKSMISEL **10**

4. TASUMATA SOTSIAALMAKS **12**

5. ARVESTUSE PIDAMINE TAGATISFONDI RAHA ÜLE **13**

6. ARUANDLUS **14**

7. JÄRELEVALVE **14**

MINISTRITE VASTUSED **16**

Sissejuhatus

Valdkonna ülevaade

Hüvitise saajate sihtgrupp ja nõuded hüvitise saajale

Riik on kohustatud tööandja pankroti korral töötajatele maksma saamata jäänud palga, puhkusetasu, kohustusliku ravikindlustuse ning töölepingu lõpetamise hüvitise[1]. Hüvitis makstakse välja valitsuse tagatisfondist. Töötuskindlustuse seaduse kohaselt hakkab alates 01.01.2003 tööandja maksejõuetuse korral töötajatele hüvitist maksma avalik-õiguslik juriidiline isik Eesti Töötukassa.

Valitsuse tagatisfondist eraldatakse raha[2]:

1) füüsilise või juriidilise isiku pankroti korral töötajatele enne tööandja pankroti väljakuulutamist saamata jäänud palga, puhkusetasu ja kohustusliku ravikindlustuse hüvitamiseks ning selle hüvitise maksmiseks, mis töötajal jäi saamata töölepingu lõpetamisel kas enne või pärast pankroti väljakuulutamist; sh kohtuotsusega tööandjalt töötaja kasuks välja mõistetud, kuid tööandja poolt tasumata hüvitise maksmiseks;

2) riigi edasilükkamatute kohustuste täitmiseks pankrotivõlgniku ees juhul, kui kohustuse täitmine ei ole ette nähtud muudest vahenditest;

3) riigi osalemisel pankrotimenetluses õigusabi ja kohtukulude katteks.

Ühele töötajale võib kokku maksta kuni kolme kuu keskmise palga, kuid mitte rohkem kui Eesti kolm keskmist kuupalka. Raha eraldus tagatisfondist on sihtotstarbeline[3].

Raha jaotumine

Rahandusministeeriumi andmetel said 2001. aastal riigilt hüvitist 112 pankrotistunud ettevõtja töötajad. Selleks kulus 21 409 307 krooni (riigieelarves oli selleks ette nähtud 24 000 000 krooni). 2002. aasta esimese kolme kuuga oli kulunud 3 789 536 krooni (käesolevaks aastaks on riigieelarves selleks otstarbeks 26 000 000 krooni).

01.01.2001 kuni 01.04.2002 on valitsuse tagatisfondist eraldatud raha ainult pankrotihaldurite taotluste alusel, muid väljamakseid pole tehtud.

Hüvitise maksmise korraldus

Tagatisfondist eraldab raha Rahandusministeerium. Taotlusi menetleb juriidiline osakond ning summasid maksab välja ja avalikustab finants- ja haldusosakond.

Maksmise protsess on järgmine.

- Pankrotihaldur esitab tagatisfondist raha eraldamise taotluse.

---

[1] Pankrotiseadus § 58 lg 2, Eesti Vabariigi töölepingu seadus § 90 lg 2
[2] Vabariigi Valitsuse 25.09.1998. a määrus nr 213 "Vabariigi Valitsuse tagatisfondist väljamaksete tegemise kord" p 2
[3] VV 25.09.1998. a määrus nr 213 p 17

- Raha eraldatakse tagatisfondist rahandusministri käskkirjaga, kui taotletakse alla 1 mln krooni, ja valitsuse korralduse alusel, kui üle 1 mln krooni[4].

- Raha kantakse pankrotihalduri näidatud pangaarvele või pankrotihalduri osundatud töötajate pangaarvetele.

Rahandusministeeriumi kantsleri 02.05.2002. a käskkirjaga nr 31 kehtestati "Vabariigi Valitsuse tagatisfondist raha eraldamise taotluste menetlemise ja eraldatud summade üle arvestuse pidamise kord Rahandusministeeriumis", seni vastav kord puudus.

Piltlikult on ahel järgmine.

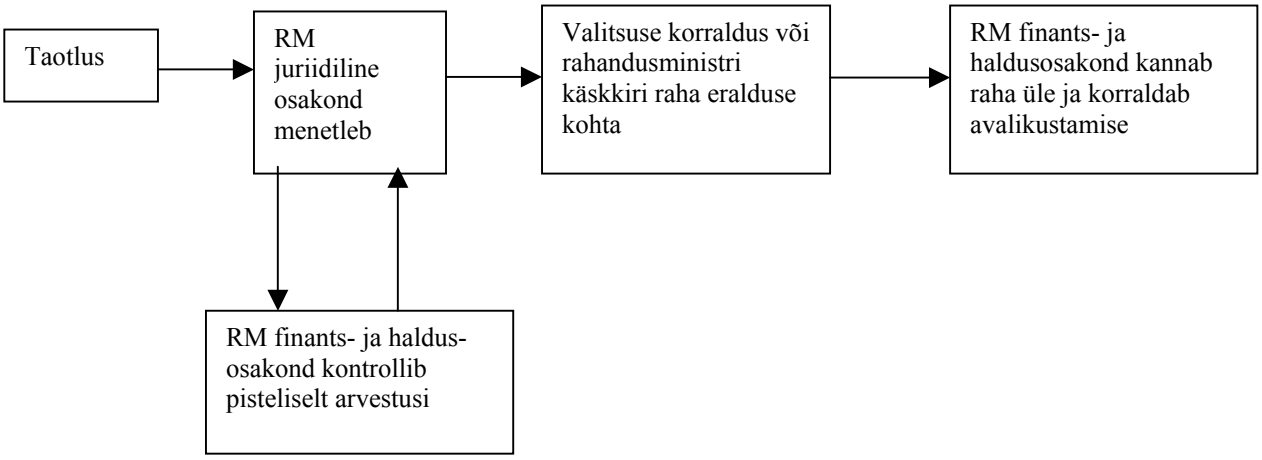

Auditi iseloomustus

Auditi eesmärk oli hinnata, kas valitsuse tagatisfondist tööandja pankroti korral töötajatele enne pankroti väljakuulutamist saamata jäänud palga, puhkusetasu, kohustusliku ravikindlustuse ning töölepingu lõpetamise hüvitise maksmiseks eraldatud raha on kasutatud seaduslikult ja siht-otstarbeliselt.

Auditeeritud asutus oli Rahandusministeerium; **auditeeritud periood** 2001. aasta ja 2002. aasta esimene kvartal.

Auditeerijad keskendusid järgmistele küsimustele:

- Kas kuritarvitust ja väärkasutust on esinenud?

- Kas olemasolev hüvitiste määramise ja väljamaksmise kord tagab kuritarvituse ja väärkasutuse ärahoidmise?

Auditi läbiviimiseks moodustati valim, millesse kuulus 8 pankrotistunud tööandjat. Valimi aluseks oli eraldatud summade suurus, hüvitisesaajate arv ning taotlustele pankrotihaldurite poolt lisatud dokumentide korrektsus. Väljamaksete summa valimis ulatus üle 6 mln krooni.

[4] VV 25.09.1998. a määrus nr 213 p 4

Pankrotistunud tööandja	Eraldatud summa
AS Ilmarine	2 840 269
AS Järve ATP	1 721 317
AS AB Kindlustuse Grupp	914 010
AS Eesti Taluvõi	253 216
AS Qex	143 462
FIE Kalju Toht	76 194
OÜ Oskar Kaubandus	6 211
OÜ Kaguraadio	64 478

Auditi meetodid olid dokumentide analüüs ja intervjueerimine.

Auditeerisid tegevusriskide auditi osakonna auditijuht Mare Haljak ja audiitor Saima Strenze.

Kuritarvituse ja väärkasutuse määratlus

Kuritarvitus

Kuritarvituseks peab Riigikontroll seaduserikkumist. Käesoleva auditi raames peab Riigikontroll kuritarvituseks järgmisi juhtumeid:

- Hüvitiste maksmiseks taotletakse raha juhul, kui tegelikult on pankrotipesas raha olemas.
- Hüvitist makstakse isikule, kellel puudus töösuhe pankrotistunud tööandjaga.
- Hüvitist makstakse vales, sh seadusega lubatust suuremas summas.
- Pankrotihaldur ei tagasta riigieelarvesse talle eraldatud raha, mida ta ei ole kasutanud hüvitise maksmiseks.
- Rahandusminister ei nõua ning pankrotihaldur ei kanna hüvitisteks eraldatud summasid pankrotipessa laekuvate summade ulatuses tagasi.

Väärkasutus

Väärkasutuseks peab Riigikontroll hüvitise maksmist või kasutamist viisil, mis on vastuolus asjakohaste õigusaktide eesmärgi ja põhimõtete, kuid mitte otse kirjatähega. Pankrotistunud tööandja töötajatele valitsuse tagatisfondist hüvitiste maksmisel peab Riigikontroll väärkasutuseks järgmisi juhtumeid:

- Tagatisfondist eraldatud raha ei maksta pikema aja jooksul pankrotis tööandja töötajatele välja;
- Rahandusministeeriumil puuduvad alusdokumendid, mille alusel on võimalik hinnata isikute õigust hüvitisele ja summa õigsust.

Auditi käigus testiti, kas loetletud juhtumeid esines.

1. Otsustamine raha eraldamise üle ja taotluste menetlemine

Et tagatisfondist hüvitist saada, peavad pankrotihaldurid Rahandusministeeriumile taotluse esitama. Pankrotihaldur lisab taotlusele[5]:

- pankrotiotsuse koopia;
- äriregistri või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri registrikaardi ärakirja;
- vara nimekirja vastavalt pankrotiseaduse § 56 lõikele 1;
- töötajatega sõlmitud töölepingute koopiad või väljavõtted tööraamatutest;
- arvestused iga töötaja saamata jäänud palga, puhkusetasu ja enne või pärast pankroti väljakuulutamist töölepingu lõpetamisel saamata jäänud hüvitiste kohta;
- keskmise palga arvestuse iga töötaja kohta ja alusdokumentide koopiad selle arvestuse tõendamiseks.

Töötuskindlustuse seaduse kohaselt peab pankrotihaldur Töötukassale esitama vaid tööandja maksejõuetust tõendavad dokumendid, hüvitise arvestuse aluseks olevaid dokumente ei nõuta. Riigikontroll tõdeb, et kehtiv regulatsioon on oluliselt täpsem kui uus seadus.

Auditeerimisel selgus, et kooskõlas nimetatud valitsuse määrustega on Rahandusministeerium küll nõudnud pankrotihalduritelt raha eraldamise taotluste juurde lisasid, kuid taotlusi menetledes ei ole võrrelnud koopiaid alusdokumentidega, mis tõendaksid töötajate suhet pankrotistunud tööandjatega.

Auditeeritud perioodil – 2001. aasta kuni 2002. aasta esimene kvartal maksis Rahandusministeerium hüvitisi ka kohtu- või töövaidluskomisjoni otsuste alusel, kuigi alles valitsuse 23.04.2002. a määrus nr 137 sätestab, et pankrotihaldur lisab need raha eraldamise taotlusele.

Kõik raha eraldamise otsused auditeeritud ajavahemikul oli teinud pädev organ: kui taotluse summa ulatus üle 1 mln krooni, siis oli otsuse teinud valitsus, teistel juhtudel aga rahandusminister.

Tagatisfondist on võimalik maksta ka töötajatel saamata jäänud kohustusliku ravikindlustuse hüvitisi. Selliseid juhtumeid auditeeritaval perioodil ei esinenud.

Riigikontroll peab oluliseks märkida, et ravikindlustushüvitise maksmise suhtes peaks kehtiv regulatsioon olema täpsem, sest alates 01.01.1999 maksab ravikindlustushüvitist Haigekassa otse kindlustatu arvele.

Ettepanekud rahandusministrile

- Kaaluda võimalust teha ettepanek regulatsiooni täiendamiseks nii, et pankrotihaldurid peavad hüvitise taotlemisel esitama ka töötajate nõudeavaldused.

- Täpsustada regulatsiooni ravikindlustushüvitise maksmise kohustuse osas.

Rahandusministri vastus

Rahandusminister möönab, et nõudeavalduste lisamisel oleks otsuse tegemise dokumendid täiuslikumad, kuid leiab, et nõuete kaitsmise koosoleku otsusest või vastuväite korral kohtuotsusest piisab nõude olemasolu ja selle suuruse kindlakstegemiseks. Ravikindlustushüvitise osas ei ole regulatsiooni rahandusministri arvates vaja muuta, sest seni ei ole sätte väärkäsitlusi esinenud ning kui haldur ekslikult taotleb ravikindlustushüvitise väljamaksmist tagatisfondist, saab rahandusminister oma käskkirjas sellest motiveeritult keelduda.

---

[5] VV 25.09.1998.a määrus nr 213 ja 01.07.1997. a määrus nr 127

Riigikontrolli seisukoht

Et maandada riigi raha kuritarvituse riski, peab Riigikontroll siiski oluliseks, et pankrotihaldurid esitaksid ka töötajate nõudeavaldused, sest nõudeavaldus on sisuliselt ainuke dokument, kus inimene tunnustab nõude olemasolu ja suurust.

Samuti juhib Riigikontroll rahandusministri tähelepanu asjaolule, et pankrotihaldurite seas on kehtivas regulatsioonis toodud ravikindlustushüvitiste väljamaksmine leidnud erinevat tõlgendamist.

Ettepanek sotsiaalministrile

- Kaaluda võimalust teha ettepanek töötuskindlustuse seaduse muutmiseks nii, et dokumentide loetelu, mis pankrotihaldurid peavad hüvitiste taotlemisel esitama, sisaldaks ka töötajate nõude-avaldusi ning dokumente, mis tõendaksid töösuhet ning hüvitiste arvestuse õigsust.

Sotsiaalministri vastus

Sotsiaalminister arvestas Riigikontrolli ettepanekut töötuskindlustuse seaduse muutmise eelnõu täiendamisel.

2. Hüvitise suuruse arvestus

Töötajatele hüvitatakse saamata jäänud palk, puhkuse- ja töölepingu lõpetamise tasu kokku kolme kuu keskmise palga, kuid mitte rohkem kui riigi kolme keskmise kuupalga ulatuses[6].

Keskmise kuupalga arvestamisel võetakse aluseks Statistikaameti andmed iga kvartali kohta. Lähtutakse pankroti väljakuulutamisele eelneva kvartali keskmisest palgast.

Keskmist palka ja puhkusetasu arvutati kuni 31.12.2001 valitsuse 15.12.1998. a määrusega nr 278 kehtestatud keskmise palga ja puhkusetasu arvutamise korra järgi, mis ei näinud ette erijuhtumeid tööandja pankrotistumise tõttu. Nimelt ei sätestanud kord, millal tekib maksmise vajadus, kui tööandja on olnud maksejõuetu ja töötajatel on saamata jäänud töötasu mitme kuu eest. Valitsuse 23.04.2002. a määrusega nr 137 täpsustati hüvitise arvutamise tekke aega: keskmise palga arvutamise vajaduse tekke kuuks loetakse nüüd kuu, mil kuulutati välja tööandja pankrot. Kui töötajaga on tööleping lõpetatud enne tööandja pankroti väljakuulutamist, loetakse maksmise vajaduse tekke kuuks see kuu, mil töötajaga tööleping lõpetati.

Valitsuse tagatisfondist väljamaksete tegemise kord näeb ette lisada raha eraldamise taotlusele keskmise palga arvestus iga töötaja kohta ja alusdokumendid selle arvestuse tõendamiseks. Rahandus-ministeerium ei ole pankrotihalduritelt alusdokumente nõudnud, vaid piirdunud pankrotihaldurite arvestusega tabeli kujul, mida juriidiline osakond on taotlusi menetledes aktsepteerinud.

Pankrotihalduri andmete alusel on juriidiline osakond koostanud tagatisfondist väljamaksmiseks töötajate eesõigusnõuete hüvitiste arvestused tabeli kujul, kus on toodud järgmised andmed:

- töötaja perekonna- ja eesnimi;
- töölepingu lõpetamise kuupäev;
- maksmata palk;
- puhkusetasu;
- töölepingu lõpetamisel saamata jäänud hüvitis;
- nõuded kokku;

---

[6] VV 01.07.1997. a määrus nr 127

- keskmine kuupalk;
- töötajate 3 kuu keskmine palk;
- vastava kvartali riigi keskmine kuupalk kolmekordselt;
- kompenseerimisele kuuluv summa.

Riigikontroll tutvus tagatisfondist eraldatud hüvitiste maksmise alusdokumentidega AS-ides Ilmarine, AB Kindlustuse Grupp ja Järve ATP. Kontrolliti valikuliselt keskmise palga arvestuse õigsust (kokku 126 töötaja osas).

AS-is Ilmarine võrreldi raha eraldamise taotlusele lisatud arvestusi elektrooniliselt säilitatud töötajate palgaandmetega. Ilmnes, et hüvitis oli valesti välja makstud kahel juhul. Mõlemal korral oli hüvitist arvestatud vähem (1932 ja 1814 krooni). Kahel juhul olid arvestuse aluseks olnud andmed ebatäpsed, kuigi hüvitis oli õigesti määratud.

AS-i Järve ATP töötajate keskmise palga arvestuse alusdokumentidega tutvuti Ida-Viru Maa-arhiivis. Taotluses esitatud andmete võrdlemisel arhiivis säilitatavate alusdokumentidega ilmnes, et hüvitist oli valesti arvestatud kolmel juhul. Kõigil kolmel juhul oli hüvitist arvestatud rohkem (kokku 832 krooni).

AS-is AB Kindlustuse Grupp olid hüvitised õigesti arvestatud ja välja makstud.

OÜ Oskar Kaubandus töötajale maksti hüvitist 6211 krooni töövaidluskomisjoni otsuse alusel. Pankrotihalduri taotluses toodud selgituse järgi ei ole talle raamatupidamisdokumente üle antud.

Hüvitamisele kuuluva üldsumma osas ühele töötajale on Rahandusministeerium jälginud seadusega kehtestatud piirsummat ning auditi käigus ei tuvastatud juhtumeid, mil raha oleks eraldatud rohkem.

Riigikontrolli hinnangul ei ole olukorras, kus raha taotlustele ei lisata töötajate keskmise palga arvestuse alusdokumente, välistatud risk, et hüvitist makstakse valesti.

Ettepanek rahandusministrile

- Nõuda pankrotihalduritelt töötajate hüvitiste arvestuste juurde alusdokumente ning veenduda, et esitatud hüvitisearvestused on õiged.

Rahandusministri vastus

Rahandusminister nõustus Riigikontrolli ettepanekuga edaspidi mitte aktsepteerida pankrotihaldurite koostatud arvestusi tabeli kujul, mis võivad sisaldada eksimusi. Edaspidi nõutakse palgalehtede ja tööaja arvestuse tabelite esitamist.

3. Pankrotihaldurite tegevus hüvitiste väljamaksmisel

Riigikontroll eeldab, et väljamaksed töötajatele tehakse mõistliku ajavahemiku jooksul.

Valitsuse 25.09.1998. a määruse nr 213 järgi tuli tagatisfondist eraldatud raha kanda pankrotihalduri näidatud pangaarvele või pankrotihalduri osundatud töötajate pangaarvetele. Hüvitiste väljamaksmise tähtaega ei olnud sätestatud.

Alates 23.04.2002 on pankrotihalduritele kehtestatud väljamakse tegemise tähtaeg. Tagatisfondist eraldatud raha kantakse üle pankrotis tööandja pangakontole või töötajate pangakontodele. Pankrotihaldur on kohustatud maksma töötajatele hüvitised välja kümne päeva jooksul raha laekumisest

pankrotis tööandja pangakontole. Hüvitiste tähtaegne väljamaksmata jätmine loetakse tagatisfondist eraldatud raha mittesihtotstarbeliseks kasutamiseks[7].

Regulatsioon ei sätesta, et pankrotihaldurid peaksid Rahandusministeeriumile hüvitiste väljamaksmiseks eraldatud raha kasutamise kohta aru andma.

Auditeeritud perioodil on Rahandusministeerium kandnud raha enamikul juhtudel pankrotihalduri näidatud pangakontodele. Vähem on kantud raha töötajate pangakontodele.

Mõningatel juhtudel oli tagatisfondist eraldatud hüvitis jäänud töötajatele pikema aja jooksul välja maksmata. Näiteks pankrotistunud FIE Kalju Tohti töötajatele laekus raha tagatisfondist 19.04.2001, viimane väljamakse toimus aga alles 12.09.2002.

Valimiga hõlmatud juhtumite puhul oli auditi ajal hüvitis välja maksmata 13 inimesele summas 22 766 krooni.

Mõningatel juhtudel põhjendasid pankrotihaldurid hüvitiste maksmata jätmist saajate kontaktandmete puudumisega. Võlausaldaja kaotab õiguse saada jaotise alusel raha, kui võlausaldaja süül ei olnud võimalik talle seda kahe aasta jooksul välja maksta[8]. Seega on pankrotihalduritel õigus hüvitist hoida kaks aastat, seejärel tuleks see tagasi kanda riigieelarvesse.

Rahandusministeeriumil pole andmeid, kui palju on töötajatele jäänud hüvitisi välja maksmata ning kas tagasi laekuma pidanud hüvitised on ka riigieelarvesse kantud.

Ettepanekud rahandusministrile

- Kaaluda võimalust teha väljamakseid tagatisfondist üksnes töötajate pangakontodele.
- Hüvitiste kandmisel pankrotihaldurite pangaarvetele teostada süsteemset järelevalvet nende õigeaegse väljamaksmise üle. Tagada selliste hüvitiste tagastamine riigieelarvesse, mida pole saanud võlausaldaja süül kahe aasta jooksul välja maksta.
- Sätestada pankrotihaldurite kohustus anda aru hüvitiste väljamaksmise kohta juhul, kui need on kantud pankrotistunud ettevõtja arvele.

Rahandusministri vastus

Rahandusminister nõustub, et ministeeriumil puuduvad andmed, kui palju on pankrotihaldurite poolt töötajatele maksmata jäänud hüvitisi ning kas hüvitised, mis peavad tagasi laekuma, on riigieelarvesse kantud. Minister kaalub kehtiva määruse muutmist, lähtudes Riigikontrolli ettepanekutest. Hüvitiste maksmist töötajate pangakontodele peab minister problemaatiliseks, sest kõigil töötajatel ei pruugi pangaarvet olla.

Riigikontrolli seisukoht

Riigikontroll peab äärmiselt oluliseks, et rahandusministril oleks täpne ülevaade välja maksmata hüvitistest, mis peavad laekuma riigieelarvesse. Enne veel, kui jõutakse teha muudatused kehtivasse regulatsiooni, oleks otstarbekas küsida pankrotihalduritelt infot raha kohta, mis on nende valduses, ent kuulub riigieelarvesse kandmisele. Riigikontroll möönab, et mõningatel juhtudel on pangaarve

---

[7] VV 23.04.2002. a määrus nr 137
[8] Pankrotiseaduse § 90 lg 1

puudumine tõepoolest võimalik, kuid seda siiski üksikutel juhtudel. Siis on võimalik väljamakse teha posti teel, nähes selleks ette vastavad kulud.

Ettepanek sotsiaalministrile

- Kaaluda võimalust täiendada töötuskindlustuse seadust nii, et oleks sätestatud pankrotihaldurite kohustus anda aru hüvitisteks määratud raha kasutamisest.

Sotsiaalministri vastus

Töötuskindlustuse seaduse muutmise eelnõu kohaselt tehakse töötukassast väljamakseid vaid töötajate pangaarvetele või posti teel maksja kulul. Seetõttu pole keerukat ja kulukat järelevalvesüsteemi vaja.

Riigikontrolli seisukoht

Riigikontroll nõustub sotsiaalministri seisukohaga.

4. Tasumata sotsiaalmaks

Saamata jäänud palgalt, puhkusetasult ja töölepingu lõpetamise hüvitiselt, mida riik maksab töötajale vastavalt pankrotiseaduse § 58 lõikele 2, tasub sotsiaalmaksu tööandja[9].

Auditi käigus selgus, et paljudel juhtudel polnud pankrotistunud tööandjal raha sotsiaalmaksu tasumiseks. Osa pankrotihaldureid maksis töötajatele hüvitised välja, jättes sotsiaalmaksu tasumata, osa ei teinud väljamakseid enne sotsiaalmaksu tasumiseks vajaliku raha olemasolu. Esines ka juhtum, kus töötajatele oli hüvitist vähem makstud põhjusel, et sotsiaalmaksu tasus pankrotihaldur. Vahel olid pankrotihaldurid esitanud taotluse tasuda tagatisfondist ka sotsiaalmaks. Rahandusministeerium on sellest keeldunud põhjendusega, et sotsiaalmaksu tasumise kohustus lasub tööandjal.

Rahandusministri 07.06.2001. a käskkirjaga nr 320 eraldati pankrotistunud AS-i Qex töötajatele saamata jäänud palga ja töölepingu lõpetamise hüvitise maksmiseks 143 462 krooni. Raha kanti ettevõtte arvelduskontole 14.06.2001, kuid hüvitised on praeguseni välja maksmata. Pankrotihalduri selgituse kohaselt pole raha sotsiaalmaksu tasumiseks. Juhul kui õnnestub täitemenetluse käigus pankrotipessa raha saada ja sotsiaalmaks tasuda, siis makstakse välja ka hüvitised. Vastasel juhul tagastatakse raha Rahandusministeeriumile.

AS-i Järve ATP töötajatele on hüvitised (1 721 317 krooni) välja makstud, kuid sotsiaalmaks neilt on tasumata. AS-i Ilmarine töötajatele välja makstud hüvitistelt (2 840 269 krooni) tasuti sotsiaalmaks auditi käigus.

FIE Kalju Tohti puhul on sotsiaalmaks tasutud tagatisfondist.

Osa auditi käigus intervjueeritud pankrotihaldureid on seisukohal, et sotsiaalmaksu tasumine rikub võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtet ja õigust saada oma nõue rahuldatud pankrotivara arvel ning on vastuolus põhiseadusega.

Kuna Maksuamet on teinud pankrotihalduritele ettekirjutusi tasuda sotsiaalmaks, siis on AS-i Adavere Lihatööstus pankrotihaldur pöördunud selles küsimuses kohtu poole. Riigikohus on andnud menetlusloa.

---

[9] Sotsiaalmaksuseaduse § 2 lg 1 p 2 ja § 9 lg 2

Riigikontroll märgib, et seadustes, mis käsitlevad tööandja pankrotistumise korral töötajatele makstavalt hüvitiselt tasutavat sotsiaalmaksu, esineb vastuolulisust. Alates töötuskindlustuse seaduse jõustumisest tasutakse sotsiaalmaks töölepingute kollektiivse ülesütlemise ja tööandja maksejõuetuse puhul makstavate hüvitiste sihtfondist[10].

Ettepanek rahandusministrile

- Tagada hüvitiste väljamaksmine õigustatud isikutele.

Rahandusministri vastus

Tehtud ettepanekut täidetakse järelevalve kohustuse täitmise teel.

5. Arvestuse pidamine tagatisfondi raha üle

Tagatisfondist eraldatud vahendite üle peab arvestust Rahandusministeerium[11]. Riigikontroll eeldab, et ministeerium teeb seda nõuetekohaselt ja ministeeriumi raamatupidamise aastaaruanne kajastab riigi nõuet tagatisfondi osas.

Rahandusministeeriumi kehtestatud korra[12] järgi peab menetleja elektrooniliselt arvestust tagatisfondist eraldatud summade üle, märkides iga tagatisfondist tehtud rahaeralduse kohta:

- pankrotivõlgniku, kelle töötajatele on raha eraldatud;
- rahandusministri käskkirja või valitsuse korralduse numbri ja kuupäeva;
- eraldatud summa suuruse;
- pankrotihalduri nime või ministeeriumi, kelle taotluse alusel on tagatisfondist raha eraldatud.

Menetleja säilitab vastavalt Rahandusministeeriumi dokumentide säilitamiseks kehtestatud täht-aegadele eraldi pealkirjastatud ja köidetud kausta iga tagatisfondist tehtud rahaeralduse kohta, milles sisaldub:

- ministri käskkirja või valitsuse korralduse ärakiri;
- pankrotihalduri või ministeeriumi taotlus koos lisatud dokumentatsiooniga;
- kirjavahetus, sh faksi ja elektronposti teel saadud ja saadetud kirjad.

Arvestus tagatisfondist eraldatud raha kohta on nõuetekohane. Juriidilise osakonna riigi nõuete talituses peetakse eraldi toimikut iga pankrotis tööandja kohta, kelle töötajate osas pankrotihaldur on taotluse esitanud. Toimikus on kõik antud tööandjaga seotud dokumendid (taotlus koos lisadega, koopia ministri käskkirjast või valitsuse korraldusest, kirjavahetus). Lisaks peab juriidilise osakonna peaspetsialist elektroonset arvestust kõigi laekunud taotluste kohta. Elektroonilises nimekirjas kajastub taotluse lahendamise käik ja tulemus.

Omaette küsimus on tagatisfondi raha raamatupidamislik käsitlus. Regulatsioon ei sätesta, kuidas peaks olema korraldatud tagatisfondist eraldatud raha raamatupidamisarvestus. Pankrotiseaduse kohaselt on riik, kui ta on tagatisfondist väljamakseid teinud, väljamakse ulatuses pankrotimenetluses võlausaldaja. Tagatisfondist eraldatud raha ei ole aga Rahandusministeeriumi raamatupidamis-arvestuses riigi nõudena kajastatud. Ministeeriumil pole andmeid, kui suur on riigi nõue tagatisfondist makstud hüvitiste osas.

---

[10] Töötuskindlustuse seaduse § 38
[11] VV 25.09.1998. a määrus nr 213 ja 23.04.2002. a määrus nr 137
[12] Rahandusministeeriumi kantsleri 02.05.2002. a käskkirjaga nr 31 kinnitatud "Vabariigi Valitsuse tagatisfondist raha eraldamise taotluste menetlemise ja eraldatud summade üle arvestuse pidamise kord"

Üksikutel juhtudel on pankrotihaldurid raha fondi tagastanud. Auditeeritud perioodil laekus Rahandusministeeriumi andmetel pankrotistunud tööandjatelt pankrotiprotsessis tagatisfondi 211 500 krooni. Rahandusministeerium kandis 02.03.2002 riigituludesse 99 100, kandmata on 112 400 krooni. Auditeerimise ajal laekus AS-ilt Ilmarine 804 000 krooni.

Riigikontroll on seisukohal, et valitsuse raamatupidamisarvestus tagatisfondi raha üle peab tagama ülevaate riigi nõuetest tagatisfondi osas.

Ettepanekud rahandusministrile

- Täiendada ministeeriumi regulatsiooni valitsuse tagatisfondist eraldatud raha raamatupidamisarvestuse osas ning kajastada raamatupidamisaruannetes riigi nõue pankrotivõlgnike vastu.
- Kanda riigi tuludesse pankrotihaldurite üle kantud 916 400 krooni.

Rahandusministri vastus

Rahandusminister nõustus tehtud ettepanekutega.

6. Aruandlus

Rahandusminister peab kaks korda aastas (esimese ja teise poolaasta kohta) esitama valitsusele ülevaate tagatisfondist eraldatud vahendite kohta[13]. Määrus ei sätesta, millist infot valitsusele tuleks esitada. Riigikontroll eeldab, et ülevaated kajastavad ka seda, kui palju on riigile raha tagasi laekunud ja kui suur on riigi nõue.

Auditeeritud perioodil ei olnud rahandusminister valitsusele kõnealuseid ülevaateid esitanud. Esimest korda esitas ministeerium valitsusele ülevaate 2001. aastal tagatisfondist eraldatud raha kasutamise kohta ning tegi seda auditi ajal. Aruanne sisaldas pankrotistunud tööandjate nimesid ja tagatisfondist eraldatud summasid.

Ettepanek rahandusministrile

- Esitada ülevaade valitsuse tagatisfondist eraldatud raha kohta vastavalt sätestatule ning kaaluda võimalust esitatava aruande täiendamiseks nii, et see sisaldaks ka pankrotistunud ettevõtjatelt tagasi laekunud raha ja riigi nõudeid.

Rahandusministri vastus

Rahandusminister nõustus tehtud ettepanekuga: edaspidi esitab ta valitsusele andmed ka pankrotimenetluses tagasi laekunud summade ning riigi nõuete kohta pankrotivõlgnike vastu.

7. Järelevalve

Kui varasemas hüvitiste väljamaksmist käsitlevas määruses puudus säte Rahandusministeeriumi poolse järelevalve kohta, siis alates 23.04.2002 on ministeeriumil kohustus teostada järelevalvet tagatisfondist eraldatud raha sihtotstarbelise kasutamise ning pankrotihalduri kohustuste õigeaegse

[13] VV 25.09.1998. a määrus nr 213 ja 23.04.2002. a määrus nr 137

täitmise üle[14]. Kui Rahandusministeerium tuvastab pankrotihalduri-poolse rikkumise tagatisfondist eraldatud raha kasutamisel, teatab ta sellest kirjalikult pankrotimenetlust juhtivale kohtule ja Justiitsministeeriumile. Riigikontroll eeldab ka, et Rahandusministeerium on määratlenud järelevalvetegevused ning teostab süsteemset järelevalvet tagatisfondi raha kasutamise üle.

Töötuskindlustuse seaduses ei ole sätestatud Töötukassa kohustust teostada järelevalvet hüvitisteks määratud raha kasutamise üle.

Auditi käigus selgus, et Rahandusministeerium ei olnud määratlenud konkreetseid järelevalvetegevusi tagatisfondi raha kasutamise üle.

Ettepanek rahandusministrile

- Määratleda järelevalvetegevused valitsuse tagatisfondist eraldatud raha kasutamise üle.

Rahandusministri vastus

Rahandusminister nõustus tehtud ettepanekuga ning täiendab ministeeriumisisest regulatsiooni.

Ettepanek sotsiaalministrile

- Täiendada töötuskindlustuse seadust nii, et seal oleks sätestatud Töötukassa järelevalve hüvitisteks määratud raha kasutamise üle.

Sotsiaalministri vastus

Sotsiaalminister vastas Riigikontrollile, et töötuskindlustuse seaduse muutmise eelnõu kohaselt tehakse töötukassast väljamakseid vaid töötajate pangaarvetele või posti teel maksja kulul, mistõttu pole keeruka ja kuluka järelevalve vajadust.

Riigikontrolli kommentaar

Riigikontroll nõustub sotsiaalministri seisukohaga tingimusel, et väljamaksed töötukassast toimuvad tõepoolest ainult töötajate pangaarvetele või posti teel.

Tallinnas 13.09.2002

Jüri Kõrge

Peakontrolör

[14] 23.04.2002. a kinnitatud tagatisfondist väljamaksete tegemise kord § 13

RAHANDUSMINISTEERIUM

Teie 12.07.2002 nr 2-4-TR/02/1227

Meie 26. 08.2002 nr 1-1.13/4855

Riigikontroll

Seisukohad seoses Riigikontrolli kontrollaruandega "Tööandja pankrotistumise tõttu töötajatel saamata jäänud töötasu hüvitamisel esinevate riskide hindamine"

Rahandusministeerium esitab oma seisukohad Riigikontrolli poolt Rahandusministeeriumis läbiviidud auditi põhjal koostatud kontrollaruandes "Tööandja pankrotistumise tõttu töötajatel saamata jäänud töötasu hüvitamisel esinevate riskide hindamine" sisalduvate järelduste ja ettepanekute suhtes kooskõlas Riigikontrolli seaduse § 50 lõikega 4. Valdavas osas nõustume Riigikontrolli poolt esitatud seisukohtade ja ettepanekutega ning leiame, et need on asjakohased ja põhjendatud. Alljärgnevalt on toodud Rahandusministeeriumi selgitused ning meetmed Riigikontrolli ettepanekute elluviimiseks kontrollaruande eelnõu punktide järjekorras.

1. Otsustamine raha eraldamise üle ja taotluste menetlemine

Riigikontroll on märkinud, et Rahandusministeerium ei ole taotlusi menetledes võrrelnud koopiaid alusdokumentidega, mis tõendaksid töötajate töösuhet pankrotistunud tööandjaga. Riigikontroll leiab, et võrdlemine on vajalik. Rahandusministeerium on seisukohal, et võltsimist ei tuleks eeldada. Pankrotihaldur on riigi poolt antud kutsetunnistuse alusel tegutsev ning kohtu poolt nimetatud isik, kellelt tuleks eeldada õiguspärast käitumist. Seetõttu me ei pea otstarbekaks ega vajalikuks töölepingute originaalide väljanõudmist. Võltsingu kahtluse korral on alati võimalik koopiat originaaliga võrrelda.

Enne 23.04.2002. a jõustunud Vabariigi Valitsuse määrust on lähtutud töösuhte kindlakstegemisel ka töövaidluskomisjoni ja kohtu otsustest, kui töölepingud on kadunud või hävinenud. Nimetatud erandjuhtumitel on tagatisfondist raha eraldamise korda tõlgendatud laiendavalt ja töötajale kasulikumalt ning lähtutud pankrotiseaduse § 58 mõttest. Töötaja, kellel on seadusest tulenevalt õigus riigipoolsele hüvitisele, ei pea jääma hüvitisest ilma põhjusel, et tema tööleping on kadunud või hävinenud, kui samas on töösuhte fakt leidnud tuvastamist jõustunud ja täitmiseks kohustuslikus töövaidluskomisjoni või kohtu otsuses. Nüüd on selline võimalus ka selgesõnaliselt

Suur-Ameerika 1
15006 Tallinn

Reg kood 70000272

Telefon: (0) 611 3558
Faks: (0) 696 6810
http://www.fin.ee

E-post: info@fin.ee
kantselei@fin.ee

RIIGIKONTROLL
Saabus Reg nr
27.08.2002 2-7.4/02/1227-2

väljendatud Vabariigi Valitsuse 23.04.2002. a määruse nr 137 (edaspidi nimetatud määrus) § 5 lõike 2 punktis 2.

Riigikontroll teeb ettepaneku kaaluda võimalust täiendada regulatsiooni sääraselt, et pankrotihaldurid peavad hüvitise taotlemisel lisama ka töötajate nõudeavaldused. Mööname, et nõudeavalduste lisamisel oleks otsuse tegemise alusdokumendid täiuslikumad, kuid leiame, et nõuete kaitsmise koosoleku otsusest või vastuväite korral kohtuotsusest piisab Rahandusministeeriumile nõude olemasolu ja selle suuruse kindlakstegemiseks. Taotlust ei ole otstarbekas koormata lisadega, milles sisalduv info on mõne teise lisaga juba hõlmatud (antud juhul määruse § 5 lg 2 p 6). Asjaolu, et pankrotihaldur on nõudeavalduse läbi vaadanud ning võlausaldajate üldkoosolek või kohus on selles märgitud nõude tunnustanud, peaks välistama vajaduse Rahandusministeeriumi poolt nõudeavaldust veelkord läbi töötada.

Leiame, et regulatsiooni ravikindlustuse hüvitise hüvitamise osas ei ole vajalik muuta. Pankrotiseaduse § 58 lõike 2 punkt 1 kohustab riiki hüvitama töötajale enne töölepingu lõpetamist saamata jäänud kohustusliku ravikindlustuse hüvitise. Sama kohustus on fikseeritud ka määruse § 2 punktis 1. Kuigi alates 01.01.1999. a maksab Eesti Haigekassa ravikindlustuse hüvitise otse kindlustatule ning tööandjal vastavat kohutust ei ole, ei saa välistada võimalust, et esitatakse taotlus tagatisfondist raha eraldamiseks pankrotis tööandja töötajate kohta, kellel jäid summad, s.h. kohustusliku ravikindlustuse hüvitis, saamata perioodist enne 01.01.1999. a. Kuna tagatisfondist rahaeraldamise taotlemist ei ole tähtajaga piiratud, on ravikindlustuse hüvitiste hüvitamine tagatisfondist jätkuvalt aktuaalne ning regulatsioonis on selline võimalus vastavate juhtumite jaoks säilitatud. Siiani ei ole taotlejate poolt sätte väärkäsitlusi esinenud ning kui haldur ekslikult taotleb ravikindlustuse hüvitise väljamaksmist tagatisfondist, saab rahandusminister oma käskkirjas sellest motiveeritult keelduda.

2. Hüvitise suuruse arvestus

Rahandusministrile tehakse ettepanek nõuda pankrotihalduritelt töötajate hüvitiste arvestuste juurde alusdokumente ning veenduda, et esitatud hüvitiste arvestused on õiged. Nõustume Riigikontrolli ettepanekuga edaspidi mitte aktsepteerida pankrotihaldurite koostatud arvestusi tabeli kujul, mis võivad sisaldada pankrotihalduri eksimusi, ning nõuame palgalehtede ja tööaja arvestuse tabelite esitamist. Samas tuleb märkida, et Rahandusministeeriumil puuduvad võimalused tahtlike kõrvalekaldumiste avastamiseks ning ekspertiiside teostamiseks veendumaks, et esitatud käsikirjalised arvestused/tabelid või väljatrükid elektrooniliselt peetud arvestustest/tabelitest ei ole siiski tagantjärele koostatud või võltsitud.

3. Pankrotihaldurite tegevus hüvitise väljamaksmisel

Riigikontroll on õigesti märkinud, et Rahandusministeeriumil puuduvad andmeid, kui palju on haldurite poolt töötajatele jäänud hüvitisi välja maksmata ning kas hüvitised, mis peavad tagasi laekuma, on riigieelarvesse ka kantud. Auditeeritaval perioodil puudus Rahandusministeeriumil pädevus teostada järelevalvet tagatisfondist eraldatud vahendite sihtotstarbelise kasutamise üle. Ministeeriumi funktsioonid piirdusid taotluste põhjendatuse kontrollimise, raha eraldamise ja ülekandmisega.

Leiame, et rahandusministrile esitatud kolm ettepanekut on asjakohased ning ministeerium kaalub vastavate muudatuste tegemist kehtivasse määrusesse. Väljamaksete tegemine üksnes otse töötajate pangakontodele vähendab kindlasti kuritarvituste riski. Sellisel juhul vajab eraldi lahendamist tehniline probleem nende töötajate osas, kellel puudub pangakonto ning kellele ministeerium peaks hakkama tegema sularahaväljamakseid. Arvukatel juhtudel paluvad pankrotihaldurid kanda hüvitiste summa võlgniku kontole just põhjusel, et töötajatele tuleb hüvitis maksta välja sularahas.

Pankrotihaldurite poolt hüvitiste õigeaegse väljamaksmise üle süsteemse järelevalve teostamiseks on vaja muuta määrust ning viia sisse haldurite kohustus aruande esitamiseks. Pistelise kontrolli tegemiseks on ministeerium seni esitanud töötajatele järelepärimisi hüvitise kättesaamise fakti, aja ning summa kohta.

4. Tasumata sotsiaalmaks

Riik hüvitab pankrotis tööandja töötajatele ettenähtud ulatuses pankrotiseaduse § 58 lõikes 2 ammendavalt loetletud saamata jäänud summad. Sotsiaalmaksu tasumiseks summade eraldamist tagatisfondist seadus ette ei näe. Tagatisfondist tehtud rahaeraldus on sihtotstarbeline, seda ei või kasutada ühelgi muul otstarbel, s.h. on lubamatu selle kasutamine sotsiaalmaksu tasumiseks. Sotsiaalmaksu seaduse kohaselt on tagatisfondist töötajatele tehtud väljamaksetelt sotsiaalmaksu tasumine tööandja, s.t. pankrotivõlgniku kohustus. Sotsiaalmaksu seaduse regulatsiooni muutmise algatamine olukorras, kus tagatisfondist väljamaksete tegemine toimub veel vaid 4 kuud ning alates 01.01.2003. a hakatakse töötuskindlustushüvitistelt arvestatud sotsiaalmaksu maksma töötuskindlustuse seaduse § 38 lõike 2 punkti 2 kohaselt vastavast sihtfondist, ei ole enam otstarbekas. Pealegi ei ole teada lahendust tagatisfondist makstavate hüvitiste sotsiaalmaksuga maksustamisel, mis oleks ühtviisi kooskõlas nii sotsiaalmaksuga maksustamise kui pankrotiõiguse põhimõtetega.

Rahandusministrile tehtud ettepanekut tagada hüvitiste väljamaksmine õigustatud isikutele täidetakse määruse § 13 sätestatud järelevalve kohustuse täitmise teel.

5. Arvestuse pidamine tagatisfondi raha üle

Rahandusministeerium nõustub mõlema käesolevas punktis tehtud ettepanekuga. Ministeeriumi raamatupidamise aruandluses kajastatakse edaspidi tagatisfondist eraldatud summad ning peetakse arvestust hüvitiste maksmisest tulenevate riigi nõuete üle pankrotivõlgnike vastu. Vastavas osas täiendatakse ka ministeeriumisisest regulatsiooni (Rahandusministeeriumi kantsleri 02.05.2002. a käskkirja nr 31).

Pankrotihaldurite poolt jaotusettepaneku alusel riigile tagastatud summad, mis on laekunud Rahandusministeeriumi kontole, kantakse riigi tuludesse.

6. Aruandlus

Määruse § 14 kohaselt esitab rahandusminister Vabariigi Valitsusele kaks korda aastas (esimese ja teise poolaasta kohta) ülevaate tagatisfondist eraldatud vahendite kohta. 2002. a esimese poolaasta kohta esitati vastav ülevaade 04.07.2002. a. Ülevaates esitati loetelu

kõigist poolaasta jooksul tehtud rahaeraldustest koos eraldatud summa suuruse ja aluseks olnud ministri käskkirja numbriga. Lisaks esitati valitsusele võrdlusandmed eelmise aasta esimese poolaastaga. Nõustume Riigikontrolli ettepanekuga ning esitame Vabariigi Valitsusele edaspidi andmed ka pankrotimenetlustest tagasi laekunud summade ning riigi nõuete kohta pankrotivõlgnike vastu.

7. Järelevalve

Nõustume kontrollaktis esitatud ettepanekuga ning täiendame ministeeriumisisest regulatsiooni (Rahandusministeeriumi kantsleri 02.05.2002. a käskkirja nr 31) määratledes konkreetsed järelevalvetegevused tagatisfondist eraldatud raha kasutamise üle.

Lugupidamisega

Harri Õunapuu
Minister

Aare Järvan
Kantsler

Aet Sallaste 611 3497 aet.sallaste@fin.ee

SOTSIAALMINISTEERIUM

Teie 18.07.2002 nr. 2-4-TR/02/4226

Meie 22.08.2002 nr. 1-6/4113

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll

Tööandja pankrotistumise tõttu töötajal
saamata jäänud töötasu hüvitamisel
esinevate riskide hindamine

Austatud hr Kõrge,

Sotsiaalministeerium tänab Riigikontrolli tööandja pankrotistumise tõttu töötajal saamata jäänud töötasu hüvitamise süsteemi põhjaliku auditi eest. Sotsiaalministeerium arvestab kõiki Riigikontrolli tehtud ettepanekuid töötuskindlustuse seaduse muutmise eelnõus, mis esitatakse Vabariigi Valitsusele hiljemalt 1.10.2002.

Vastuseks Riigikontrolli ettepanekutele teatame järgmist:

1. Kontrollaruande punktis 1 tehakse sotsiaalministrile ettepanek muuta töötuskindlustuse seadust selliselt, et pankrotihaldurid peaksid hüvitiste taotlemiseks muuhulgas esitama töötajate nõudeavaldused ning dokumendid, mis tõendavad töösuhet ja hüvitiste arvestuse õigsust.

Töötuskindlustuse seaduse muutmise eelnõu annab sotsiaalministrile volituse kehtestada määrusega hüvitise taotlemise avalduse vorm ja avaldusele lisatavate dokumentide loetelu. Dokumentide loetelu kohaselt tuleb pankrotihalduril muuhulgas esitada töötajate nimekiri koos iga töötaja omakäelise kinnitusega nõude suuruse kohta või töötaja nõudeavaldus ning lisada väljavõte töötaja tööraamatust või koopia töölepingust. Nimetatud dokumendid tõendavad töösuhet ja töötaja nõude suurust ning maandavad hüvitiste valesti arvestamise riski.

2. Kontrollaruande punktis 3 ja 7 tehakse sotsiaalministrile ettepanek kaaluda võimalust täiendada töötuskindlustuse seadust selliselt, et oleks sätestatud

Gonsiori 29
15027 TALLINN

tel. 626 9700
faks 699 2209

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 23.08.02 Reg nr 2-4.1-TR/02/4226-2

Reg. nr. 70001952
Internet: http://www.sm.ee
E-post:smin@sm.ee

pankrotihalduri kohustus anda aru hüvitisteks määratud raha kasutamise kohta ning kohustada töötukassat teostama järelevalvet hüvitisteks määratud raha kasutamise üle.

Töötuskindlustuse seaduse muutmise eelnõu kohaselt tehakse töötukassast väljamakseid üksnes töötajate pangaarvetele või posti teel maksja kulul (kui töötajal puudub pangaarve). Leiame, et selline regulatsioon tagab töötajatele hüvitiste õigeaegse väljamaksmise ning töötukassal langeb ära administratiivselt keeruline ja kulukas vajadus pankrotihaldurite üle järelvalvet teostada.

Lugupidamisega,

Siiri Oviir
Minister

Riho Rähuoja
Sotsiaalala asekantsler
kantsleri ülesannetes

Pille Liimal 6269 953
Edith Kallaste 6269 726